

EVROPSKO LETO GRADBENIH INŽENIRJEV 2018 2018 EYCE 2. 12. 2017–26. 10. 2018

Spoštovana skupnost evropskih gradbenih inženirjev, spoštovani kolegi!

Zgodovina gradbeništva je dolga kot zgodovina civilizacije, saj spada med najstarejše človekove aktivnosti. Družbena vloga graditeljstva pri razvoju človeštva je bila vedno ključnega pomena, saj je bil življenjski standard prebivalstva vedno zelo odvisen od njegovega napredka. To je zakonitost, ki jo je mogoče opazovati od začetka zgodovinskega spomina do današnjih dni. Gradbeništvo se ukvarja z vsemi področji grajenega okolja, fizičnega ali naravnega, in to od prvotnih dni, ko si je naš prednik prvič zgradil primitivno streho nad glavo ali pa položil deblo čez potok, da ga je lažje prečkal. Tudi v prihodnosti lahko pričakujemo konstantno rast pomena gradbeništva kot osnovne tehnične panoge v družbi.

Gradbeništvo kot eno izmed področij tehnološke dejavnosti je ključni element nacionalnega in mednarodnega gospodarstva. Ekonomski napredek ni mogoč brez ustrezno razvite družbene in fizične infrastrukture, vključno z zgradbami, omrežji za distribucijo vode, energije, storitvene in prometne infrastrukture.

Sodobni dosežki gradbenega inženirstva so spektakularni tudi zaradi napredka v stroki in v znanosti. Dokaz za to so številne visoke stavbe, vodne pregrade, veliki mostovi, vodna infrastruktura, avtoceste, športni stadioni in dvorane, gledališke hiše itd., ki so bili zgrajeni v zadnjih desetletjih ter močno vplivajo na urbana in neurbana območja in pokrajine. Po drugi strani pa so gradbene aktivnosti zelo močno vplivale na urbanizirana območja ter pokrajine tudi z manj spektakularnimi, vendar iz socialnih in družbenoekonomskih vidikov zelo pomembnimi gradnjami, kot so stanovanjske stavbe, majhni mostovi, ceste, industrijske zgradbe. Medtem ko opazno izstopajoče in izredno

zahtevne gradnje dokazujejo visoko tehnološko raven in kvaliteto gradnje, pa druge, manj spektakularne predstavljajo »vsakodnevno delo« gradbenih inženirjev in so zelo pomembne za zagotavljanje blagostanja prebivalstva in prav zaradi tega enakovredne presežnim.

Družbeni, gospodarski in kulturni napredek države je nemogoče pričakovati brez prispevka gradbenih inženirjev, ki so primerno izobraženi ter imajo strokovna znanja in izkušnje. Rezultati njihovega delovanja se nedvomno odražajo v stavbah in v drugem grajenem okolju in so na splošno v družbi dobro sprejeti ali celo občudovani. Vendar pa v številnih primerih ugotavljamo, da v širši družbeni skupnosti vloga gradbenih inženirjev ni primerno upoštevana. Kljub dinamičnemu razvoju in sodobnim dosežkom se gradbeništvo običajno in praviloma obravnava kot le kot tradicionalna domena tehnologije. Takšno stanje je mogoče opaziti v številnih državah, vključno z evropskimi.

Dejansko je vloga gradbenih inženirjev v družbenem, gospodarskem in kulturnem napredku skupnosti zelo pomembna. Gradbeništvo je poklic, vreden javnega zaupanja. Objektivno visoka stopnja odgovornosti za varno uporabo in obratovanje zgradb in objektov je še posebno pomembna, vendar je pogosto pozabljen vidik družbene vloge gradbenih inženirjev. Poleg »čistih« tehnoloških aktivnosti so gradbeni inženirji pristojni za ocenjevanje tudi družbenih učinkov zaradi svojih odločitev. Za izpolnitev teh pogojev morajo gradbeni inženirji razširiti svoje znanje tudi na področje gospodarskih in družbenih ved.

Ne nazadnje je gradbeništvo poklic, ki ponuja tudi veliko osebnih izzivov. Gradbeni inženir lahko na »koncu dneva« konkretno pokaže re-

zultate svojega dela ne glede na to, ali gre za zgrajen most, pristanišče, nebotičnik, postajo podzemne železnice, predor, avtocesto, dolinsko pregrado ali pa majhno hišo.

Svet postaja vedno bolj in nepremišljeno urbaniziran, kar prinaša nove socialne, gospodarske in okoljske napetosti. Ne smemo pozabiti tudi dodanih vplivov podnebnih sprememb in degradacije okolja. Vse to bodo veliki izzivi za gradbeništvo, posebno v transportu, energetiki in vodooskrbi. Gradbeni inženirji bodo odgovorni za zagotavljanje infrastrukture, ki bo trajnostna in odporna ob reševanju teh nalog.

Poklic gradbenega inženirja je pred izzivom, da tvorno izkoristi priložnosti in zmogljivosti, ki jih prinaša digitalna revolucija, znana tudi kot četrta industrijska revolucija. Digitalna tehnologija prinaša v gradbeništvo večjo avtomatizacijo in možnosti izrabe skokovito naraščajoče količine podatkov, ki služijo za boljše načrtovanje, gradnjo, upravljanje in vzdrževanje objektov.

Evropski svet gradbenih inženirjev (ECCE) se je ob upoštevanju predstavljenega položaja odločil leto 2018 razglasiti za evropsko leto gradbenih inženirjev ((2018, EYCE), (2018, European Year of Civil Engineers)). Glavni cilj te razglasitve je, da sami in vsa družba posvetimo posebno pozornost temeljni socialnodružbeni vlogi gradbenih inženirjev pri dvigu blagostanja prebivalstva ter da se poveča družbeni ugled gradbenega inženirja v evropskih državah.

**Włodzimierz Szymczak, C. Eng., M. Sc.(Eng.)
v. d. predsednika ECCE**

Prevod iz angleščine: dr. Branko Zadnik, univ. dipl. inž. grad.